Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vanhusneuvosto, § 67,25.08.2026
Vanhusneuvosto, § 82,22.09.2026
Vanhusneuvosto, § 108, 17.11.2026

§ 108
Ikäihmisten palveluiden IKI2035-kehittämisohjelman päivittäminen

21331/2023

Vanhusneuvosto, 25.08.2026, § 67

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelma eli IKI2035-ohjelma on suunnitelma siitä, miten Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluja kehitetään tulevina vuosina. Ohjelman ydintavoite on luoda toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne. Aluehallitus hyväksyi 20.11.2023 § 319 IKI2035-ohjelman toimeenpantavaksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2026 hyväksyttiin aluevaltuustossa 8.12.2025 § 117. Talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin esitys, jonka mukaan IKI2035-ohjelmaan laaditaan muutoksia, jotta palveluiden tarpeen kasvuun pystytään vastaamaan. Hallintosäännön 5 §:n 17a kohdan mukaan aluevaltuusto päättää palvelujen verkoston kehittämiseen liittyvistä merkittävistä ohjelmista ja niiden muutoksista.

IKI2035-kehittämisohjelmassa painottuvat neuvonnan, ohjauksen ja ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen, kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen, asumispalvelujen rakenteen keventäminen, integraation vahvistaminen yhdyspinnoissa ja vaikuttavat teknologiaratkaisut.

Päivityksessä kehittämisalueet pysyivät edelleen samoina, kuitenkin huomioiden väestökehityksen vaikutukset palvelutarpeeseen, taloudelliset reunaehdot sekä henkilöstöresurssien saatavuus. Lisäksi ohjelman tavoitteita ja niitä tukevia toimenpiteitä päivitetään vastaamaan jo toteutuneita kehittämistoimenpiteitä, muuttunutta toimintaympäristöä ja voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Osana ohjelman päivittämistä on järjestetty osallistavia työpajoja ikääntyneiden ja vammaisten valiokunnalle, vanhusneuvostolle sekä ikääntyneiden palvelujen ostopalveluntuottajille. Työpajoissa käsiteltiin erityisesti kehittämisohjelman osatavoitteita, kehittämisalueita ja niitä tukevia toimenpide-ehdotuksia. Työpajoissa nousi esille erityisesti kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen, palvelujen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus sekä palvelurakenteen taloudellinen ja toiminnallinen kestävyys. Myös henkilöstön saatavuus, yhteistyön ja kumppanuuksien vahvistaminen ja palvelujen yhdenvertainen toteutuminen nähtiin tärkeinä. Nämä on huomioitu ohjelman päivityksessä.

Oheismateriaalina luonnokset IKI2035-ohjelman päivityksestä ja päätösvaikutusten ennakkoarvioinnista.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää antaa mahdolliset kommenttinsa luonnoksesta IKI2035-ohjelman päivityksestä.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijoina toimialuejohtaja Tuula Jutilaa ja toimialuejohtaja Mari Ollinpoikaa.

Vanhusneuvosto kävi vilkasta keskustelua luonnoksesta IKI2035-ohjelman päivityksestä. Puheenjohtaja esitti, että neuvosto antaa päivityksen luonnoksesta lausunnon, jonka työstämiseen perustetaan työryhmä. Asiaa kannatettiin.

Työryhmään ilmoittautuivat puheenjohtaja Taina Törmä ja varapuheenjohtaja Tiina Leppänen sekä jäsenistä Mervi Hissa ja Inkeri Haarla-Kettunen. Neuvosto sopi, että lausuntoa varten neuvoston jäsenet voivat toimittaa työryhmälle kommenttejaan perjantaihin 28.8.2026 mennessä. Työryhmän työstämän lausuntoluonnoksen hyväksyy vielä vanhusnuevoston valmistelutyöryhmä, jonka jälkeen se toimitetaan tiedoksi IKI2035-ohjelman valmistelijoille.

Asia käsiteltiin §:n 65 jälkeen, ennen §:n 66 käsittelyä.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti

1. perustaa työryhmän koostamaan lausunnon IKI2035-ohjelman päivityksestä.
2. nimesi työryhmään Taina Törmän, Tiina Leppäsen, Mervi Hissan ja Inkeri Haarla-Kettusen.
3. että neuvoston jäsenet voivat toimittaa kommenttinsa työryhmälle lausuntoa varten pe 28.8.2026 mennessä.
4. että vanhusneuvoston valmistelutyöryhmä hyväksyy lausunnon ja lähettää sen eteenpäin valmistelijoille.

Vanhusneuvosto, 22.09.2026, § 82

Valmistelijat / lisätiedot:
Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Liitteet

1 Vanhusneuvoston lausunto, IKI2035-kehittämisohjelman päivittäminen

Vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 25.8.2026 § 67 valtuuttaa työryhmän valmistelemaan lausunnon IKI2035-kehittämisohjelman päivittämisestä kokouksessa käydyn keskustelun sekä jäseniltä saatujen kommenttien pohjalta. Vanhusneuvoston valmistelutyöryhmä hyväksyi työryhmän valmisteleman lausunnon, joka lähetettiin eteenpäin valmistelijoille 3.9.2026.

Liitteenä vanhusneuvoston lausunto IKI2035-kehittämisohjelman päivittämisestä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä vanhusneuvoston lausunnon IKI2035-kehittämisohjelman päivittämisestä tiedoksi.

Kokouskäsittely
Vanhusneuvoston jäsenet Pekka Gestrin ja Leena Joensivu poistuivat kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto, 17.11.2026, § 108

Valmistelijat / lisätiedot:
Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi
Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Liitteet

1 Ikäihmisten palveluiden IKI2035-kehittämisohjelman päivitetty versio 26.10.2026

Ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelma eli IKI2035-ohjelma on suunnitelma siitä, miten Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluja kehitetään tulevina vuosina. Ohjelman ydintavoite on luoda toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne. Aluehallitus hyväksyi 20.11.2023 § 319 IKI2035-ohjelman toimeenpantavaksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2026 hyväksyttiin aluevaltuustossa 8.12.2025 § 117. Talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin esitys, jonka mukaan IKI2035-ohjelmaan laaditaan muutoksia, jotta palveluiden tarpeen kasvuun pystytään vastaamaan. Hallintosäännön 5 §:n 17a kohdan mukaan aluevaltuusto päättää palvelujen verkoston kehittämiseen liittyvistä merkittävistä ohjelmista ja niiden muutoksista.

Ohjelman päivityksessä on huomioitu erityisesti kasvava palvelutarve. Väestöennusteen mukaan erityisesti yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa voimakkaasti, mutta kasvua on kaikissa ikääntyneiden ikäryhmissä eikä vanhusten määrä ole laskemassa ohjelmakaudella. Päivityksessä on huomioitu myös muistisairaat ja heidän määränsä ennakoitu kehitys osana tulevien palvelutarpeiden arviointia. Ohjelmassa arvioidaan myös tulevaa henkilöstötarvetta sekä palvelutarpeen ja kustannusten kehitystä eri vaihtoehdoissa. Lisäksi ohjelman tavoitteita ja niitä tukevia toimenpiteitä on päivitetty vastaamaan jo toteutuneita kehittämistoimenpiteitä, muuttunutta toimintaympäristöä ja voimassa olevaa lainsäädäntöä.

IKI2035-ohjelman tavoitteissa kuvataan aiempaa selkeämmin ikääntyneen arkea. Alkuperäiseen ohjelmaan verrattuna painotus siirtyy palvelurakenteen muuttamisesta

turvalliseen kotona asumiseen, yksilöllisiin palveluihin ja sujuvaan avunsaantiin. Osatavoitteita on täsmennetty ja päällekkäisiä kohtia yhdistetty.

IKI2035-kehittämisohjelman päivitetty ydintavoite on ikääntyneiden toimintakykyä tukevat, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävät palvelut. Ohjelma sisältää viisi kehittämisaluetta, joista jokainen sisältää lukuisia osatavoitteita toimenpiteineen ydintavoitteiseen pääsemiseksi. Kehittämisalueet ovat: 1) Ikääntyneen sujuvaa arkea vahvistavat neuvonta, ohjaus ja ennaltaehkäisevät palvelut 2) Hyvä ja turvallinen elämä omassa kodissa 3) Turvalliset ja yksilöllisiin tarpeisiin vastaavat asumisen palvelut 4) Sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut elämäntilanteen muuttuessa 5) Asiakkaan arkea tukevat digi- ja teknologiaratkaisut.

IKI2035-ohjelmassa on mainittu muut ikääntyneiden palveluja ohjaavat kehittämissuunnitelmat ja vastaavat asiakirjat, mutta päällekkäisyyksiä on pyritty välttämään ohjelmien täydentäessä toisiaan.

IKI2035-ohjelman päivitystä on valmisteltu laajassa yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Muistisairaiden palvelutarpeen kehityksen arvioinnissa on Pirkanmaan hyvinvointialueen geriatristen asiantuntijoiden lisäksi konsultoitu Tampereen yliopiston Gerontologian tutkimuskeskusta (GEREC). Ohjelman päivitystä on käsitelty Ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden valiokunnan työpajassa 29.4.2026, vanhusneuvoston työpajassa 5.5.2026 sekä yksityisten palveluntuottajien kanssa järjestetyssä yhteistyötapaamisessa 3.6.2026. Työpajoissa käsiteltiin erityisesti ohjelman kehittämisalueita, osatavoitteita ja niitä tukevia toimenpide-ehdotuksia. Työpajoissa nousi esille erityisesti kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen, palvelujen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus sekä palvelurakenteen taloudellinen ja toiminnallinen kestävyys. Myös henkilöstön saatavuus, yhteistyön ja kumppanuuksien vahvistaminen ja palvelujen yhdenvertainen toteutuminen nähtiin tärkeinä.

Työpajojen tuotoksia hyödynnettiin päivittyvässä ohjelmaversiossa, jota esiteltiin ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnassa 18.8.2026 § 40 ja vanhusneuvostossa 25.8.2026 § 67. Asiantuntijapalautteiden sekä valiokunnan ja vanhusneuvoston kehittämisehdotusten ja palautteiden perusteella IKI2035-kehittämisohjelma viimeisteltiin etenemään päätöksentekoon.

Liitteenä IKI2035-kehittämisohjelman päivitetty ohjelmaversio.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi IKI2035-ohjelman päivityksen tilanteen.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijoina toimialuejohtaja Tuula Jutilaa ja toimialuejohtaja Mari Ollinpoikaa.

Vanhusneuvosto päätti tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi IKI2035-ohjelman päivityksen tilanteen.

2. antaa ohjelmasta seuraavat kommenttinsa:

    - *Vanhusneuvosto kiittää, että on saanut osallistua IKI2035-ohjelman päivitykseen lain edellyttämällä tavalla.*
    - *Vammaiset ikäihmiset sijoittuvat kahden palvelujärjestelmän ja lainsäädännön risteykseen. Tämä kaksoisrooli altistaa heidät rakenteelliselle syrjinnälle ja palvelujen väliinputoamiselle, mikä vaatii erityistä huomiota, esimerkiksi liikkumisen tuessa. IKI2035-ohjelmaa kehitettäessä on varmistettava, että palvelut joustavat ihmisen yksilöllisen elämänkulun mukaan ja että itsemääräämisoikeus, esteettömyys ja perusoikeudet toteutuvat täysimääräisesti. Henkilöä ei saa siirtää automaattisesti vammaispalveluista yleisten vanhuspalveluiden piiriin pelkän ikävuosien täyttymisen perusteella, jos se heikentää hänen itsenäistä suoriutumistaan tai rikkoo elinikäisiä sosiaalisia verkostojaan. Heidän tarvitsemansa erityisosaaminen on säilytettävä hoitoketjuissa.*

3. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Tiedoksi
Päivi Tryyki, Mari Ollinpoika, Tuula Jutila, Anna-Stiina Salminen, Katja Hakkarainen, Anni Vainionpää

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 20.11.2026

Otteen oikeaksi todistaa

Tampereella
18.11.2026

Anna-Sofia Kujansuu
HALLINTOASSISTENTTI

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 18.11.2026

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 18.11.2026 klo 13:23. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§108

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).